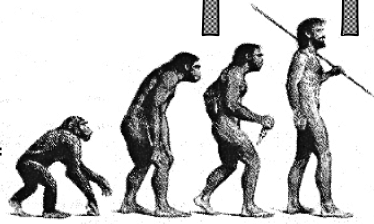

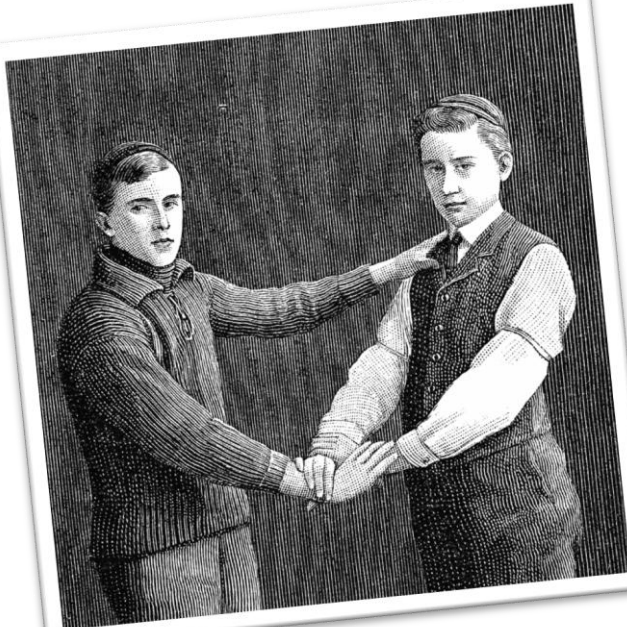
Πλίνθοι & κέραμοι Νο 12

Για τη γραφή, αντιγραφή,
φωτογράφιση,
ανατύπωση και διανομή...
Σαπρικής Χρίστος

στο χαρτί

& στο www.xsap.gr

- Φταίει το ζαθό το ριζικό μας!
- Φταίει ο Θεός που μας μισεί!
- Φταίει το κεφάλι το κακό μας!
- Φταίει πρώτ' απ' όλα το κρασί!
«Ποιος φταίει; ποιος φταίει;» κανένα στόμα
δεν τόβρε και δεν τόπε ακόμα.

Έτσι στη σκοτεινή ταβέρνα
πίνουμε πάντα μας σκυφτοί
σαν τα σκουλήκια κάθε φτέρνα,
όπου μας έβρει, μας πατεί:
δειλοί, μοιραίοι κι άβουλοι αντάμα
προσμένουμε, ίσως, κάποιο θάμα !

...οι στίχοι του Κώστα Βάρναλη στριφογυρίζουν στο
μυαλό μου...

...σ' έναν κόσμο που χάνεται η βεβαιότητα, σ' ένα κόσμο που αλλάζει, σ' ένα κόσμο που η σιγουριά(;) ή
μακαριότητα (:) του χθες φαντάζει ήδη πολύ μακρινή, το σύνθημα «**αντισταθείτε**» όλο και περισσότερο μου
φαντάζει πιο κενό από κάθε άλλη φορά...

Έτσι στη σκοτεινή ταβέρνα
πίνουμε πάντα μας σκυφτοί

...όσο πιο πολλά χέρια μουντζώνουν τη Βουλή, όσο πιο πολλούς «θυμωμένους» ανθρώπους βλέπω γύρω μου
τόσο πιο πολύ μελαγχολώ...

δειλοί, μοιραίοι κι άβουλοι αντάμα
προσμένουμε, ίσως ένα θάμα!

...όσο πιο πολύ ακούω φίλους και γνωστούς να λένε έμμεσα ή άμεσα «εδώ μας τα παίρνουν όλα, δεν κάνω
τίποτα, δεν αλλάζω τίποτα...» τόσο πιο πολύ απογοητεύομαι...

Κάνε άλμα πιο γρήγορο από την φθορά...

.... έγραφε στη Μαρία Νεφέλη ο Ελύτης...

Πλίνθοι και κέραμοι Χ2

Κείμενα που γράφτηκαν όχι για να ενημερώσουν και να καθοδηγήσουν. Κείμενα, αφορμές ελπίζουμε για
συζήτηση. Ένα χαρτίνο blog για να είμαστε και μέσα στη μόδα των καιρών.

Και βέβαια υπάρχουν και στο «κανονικό» blog στο www.xsap.gr/blog

Πλίνθοι και κέραμοι Χ2

Πλίνθοι και κέραμοι ατάκτως ερριμένοι διαφορετικών ανθρώπων έχοντας μαζί με τα δικά μου κείμενα, σκέψεις
και του Θανάση Βάσιου.

*Κάνε άλμα πιο γρήγορο από την φθορά...
Κάνε άλμα πιο γρήγορο από την φθορά...*

...είναι δύσκολο το καταλαβαίνω...

...όσο όμως και αν ψάχνω, πίσω στις συλλογικές μνήμες, όλο και περισσότερο μου φαντάζει ως η μόνη διέξοδος, αυτό που μπορεί να δημιουργήσει τα νέα κινήματα.

Κινήματα απελευθερωμένα από τα γρανάζια ενός δήθεν προοδευτισμού.

Απελευθερωμένα από τον «επαναστατικό» βερμπαλισμό που στην πράξη, στην καθημερινότητα, συντηρεί ό,τι πιο διεφθαρμένο έχει υπάρξει σ' αυτόν τον τόπο.

Γι' αυτό όλο και περισσότερο δυσκολεύομαι να «αντισταθώ».

Όλο και περισσότερο αρνούμαι να ακολουθήσω τις πορείες και τις φωνές...

... όλο και περισσότερο τις βλέπω σαν την κολυμβήθρα του Σιλβάμ που ξεπλένει τις αμαρτίες ενός «συνδικαλιστικού κινήματος» που οικοδομήθηκε όχι στη συλλογικότητα και την κοινή δράση αλλά στην «εξυπηρέτηση» συμφερόντων σε πολύ προσωπικό επίπεδο.

Σαν το άλλοθι καρεκλοκένταυρων ηγεσιών και βολεμένων(;) πολιτών.

«Η διαμαρτυρία δεν είναι επανάσταση.» σημειώνει ο φιλόσοφος Marcel Gauchet και συνεχίζει «...Νομίζω ότι υπάρχει μια σημαντική διαφορά ακριβώς επειδή, προκειμένου η διαμαρτυρία να φτάσει στην επανάσταση, χρειάζεται πίσω από τη διαμαρτυρία να υπάρχει μια ιδεολογική προσφορά, που θα της προσδίδει ταυτόχρονα την ένταση που κινητοποιεί στο συγκινησιακό επίπεδο και μια συνολική πρόοδο λιγότερο ή περισσότερο αξιόπιστη σε μαζική κλίμακα. Δεν βρισκόμαστε καθόλου σε αυτή την κατάσταση...»

Μα τι είναι αυτά που λες!!! Φωνάζουν οι σύντροφοί μου από μακριά...

Πρέπει να αντισταθούμε στην νεοφιλελεύθερη λαίλαπα... πρέπει να διαφυλάξουμε τα ιερά και τα όσια του συνδικαλισμού... και θα τα βρούμε μετά αυτά...

ΟΧΙ!!!

Μια ζωή αυτό κάναμε...

...και κάπου χάσαμε τη ψυχή μας, τον «νεανικό μας και αγνό ενθουσιασμό» υποταγμένοι στη σαγήνη των εύκολων χειροκροτημάτων...

...και τελικά «διαμαρτυρόμενοι» και «αντιστεκόμενοι» γίναμε το άλλοθι της λούφας και της συναλλαγής...

...Δεν ξέρω αν ο καθηγητής Νανόπουλος είναι αριστερός ή πουλημένος στο διεθνή καπιταλισμό αλλά η σκέψη του εκφράζει συμπτυκνωμένα αυτό που νιώθω σήμερα:

«... Να γκρεμίσουμε όλο το οικοδόμημα και να πάμε παρακάτω.

Να μη φοβηθούμε!

*Στην ανθρώπινη ιστορία, οι κοινωνίες πήγαν μπροστά πάντα μέσα από τη **διαίσθηση** και τη **φαντασία**. Η διαίσθηση και η φαντασία είναι το παν σε αυτή τη ζωή, και οι Έλληνες έχουμε πολλή διαίσθηση και φαντασία. [...]*

*Επομένως, χρειάζεται διαίσθηση, φαντασία και **όχι φόβος**. Δείτε τι έχει συμβεί και στην παγκόσμια ιστορία.*

*Πρέπει να υπάρχει κάποιος άγραφος νόμος που λέει ότι «πολύ μεγάλα πράγματα συμβαίνουν στη **δημιουργικότητα** των ανθρώπων στις εποχές εκείνες, όπου παράλληλα έχουμε και **μεγάλες κοινωνικές αναταράξεις**». Αυτό συμβαίνει από την αρχαιότητα ως σήμερα...»*

Δημ. Νανόπουλος, Ακαδημαϊκός, κορυφαίος θεωρητικός φυσικός, καθηγητής Αστροφυσικής στο Πανεπιστήμιο του Τέξας, συνέντευξη στον Μάκη Προβατά, BHMagazino, 16 Μαΐου 2010

Κάνε άλμα πιο γρήγορο από την φθορά...

...είναι δύσκολο το καταλαβαίνω,

αλλά δεν μπορώ πια δήθεν να «αντιστέκομαι»... ούτε με νοιάζει η υστεροφημία μου...

Και γράφοντας αυτά να μπροστά και το κείμενο του Θανάση με τα «αλληλέγγυα κολοκυθάκια» του ☺ και την κοινωνική οικονομία. Μια προσπάθεια απ' άλλους δρόμους να ξαναβρούμε τις ρίζες της συλλογικότητας και της αλληλεγγύης...

Κοινωνική οικονομία...

...ίσως είναι μια λύση. (Θανάσης Βάσιος)

Το καράβι της παγκόσμιας οικονομίας έχει πέσει σε σφοδρή θαλασσοταραχή και κλυδωνίζεται επικίνδυνα. Δυστυχώς οι αξιωματικοί της γέφυρας (κυβερνήσεις) δεν προβαίνουν σε κάποια ενέργεια αλλαγής πορείας. Το μόνο που κάνουν είναι να παρέχουν σωστικά μέσα (πακέτα στήριξης) στους επιβάτες της πρώτης θέσης (οικονομική ολιγαρχία, τραπεζίτες, επενδυτικά κεφάλαια) οι οποίοι, λόγω της απληστίας που τους διακρίνει, προσπαθούν με κάθε τρόπο να πάρουν και άλλα. Οι επιβάτες της δεύτερης και τρίτης θέσης (εργαζόμενοι) βλέπουν να χάνονται ακόμη και τα ατομικά σωσίβια (εργασία) και βρίσκονται σε απόγνωση. Σχέδιο διάσωσης δεν υπάρχει. Εφαρμόζονται οι κλασικές αρχές: «ο σώζων εαυτόν σωθήτω» και «ο θάνατός σου η ζωή μου».

Σε αυτές τις δύσκολες συνθήκες και μέχρι οι εργαζόμενοι να καταφέρουν να πάρουν το τιμόνι στα χέρια τους, ίσως η κοινωνική οικονομία να αποτελεί μια σανίδα σωτηρίας γι αυτούς στην πιθανή περίπτωση που το καράβι ναυαγήσει.

Αλλά τι είναι η κοινωνική οικονομία; Δίπλα στην οικονομία της αγοράς (Πρώτος τομέας) και τη δημόσια ή κρατική οικονομία (Δεύτερος τομέας) υπάρχει και η οικονομία που υλοποιείται από τους πολίτες με δική τους πρωτοβουλία. Διέπεται όχι από την αρχή του ανταγωνισμού αλλά από την αρχή της αμοιβαιότητας, της συνεργατικότητας και της εμπιστοσύνης (Τρίτος τομέας).

Ο χώρος αυτός ήταν υπαρκτός σε κάθε εποχή. Οι πρώτες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνταν στα πλαίσια της κοινωνικής οικονομίας εμφανίστηκαν στα μέσα του 19^{ου} αιώνα ως συνεταιριστικές επιχειρήσεις, φορείς αλληλοβοήθειας ή ιδρύματα κυρίως στις αναπτυγμένες οικονομικά χώρες. Οι επιχειρήσεις αυτές λειτούργησαν με τη νομική μορφή του συνεταιρισμού ή της αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρίας. Στον Ελλαδικό χώρο στα χρόνια της Τουρκοκρατίας δημιουργήθηκαν σημαντικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις στην Καστοριά (γουναρικά), στα Αμπελάκια (βαφή νημάτων), στα χωριά του Πηλίου (μεταξωτά και μάλλινα είδη) και σε άλλα μέρη. Αλλά και όλες οι αγροτικές και σπιτικές εργασίες την ίδια εποχή γίνονταν με συνεργασία και αλληλοβοήθεια.

Σήμερα, η κοινωνική οικονομία αντιπροσωπεύει το 10% των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων. Απασχολούνται περίπου εννέα εκατομμύρια εργαζόμενοι και καλύπτει το 6% της συνολικής απασχόλησης. Η Ευρωπαϊκή και η παγκόσμια εμπειρία είναι πλούσια και ο τρίτος δρόμος της οικονομίας αναπτύσσεται συνεχώς. Σε αρκετές χώρες θεσπίζονται ειδικοί νόμοι για τις επιχειρήσεις αυτές, που δραστηριοποιούνται σε τομείς όπως παροχή κοινωνικών και προσωπικών υπηρεσιών, προστασία του περιβάλλοντος, παραγωγή βιολογικών προϊόντων, εκπαίδευση ενηλίκων, υπηρεσίες κατάρτισης, συνοικιακές, αναπτυξιακές επιχειρήσεις, αγροτουριστικοί συνεταιρισμοί, αυτοδιοικούμενα και αυτοδιαχειριζόμενα ταμεία αλληλεγγύης σε μεγάλους κλάδους εργαζομένων, κοινωνικές τράπεζες κ.ά.

Μερικές πρόσφατες εμπειρίες κοινωνικής οικονομίας αναφέρονται συνοπτικά παρακάτω:

Σύστημα Τοπικών Ανταλλαγών (LETSsystem)

Το σύστημα αυτό είναι το αποτέλεσμα της αναζήτησης λύσεων μιας ζωής χωρίς χρήμα. Είναι ένα «κοινοτικό νόμισμα», η χρήση του οποίου απέχει από το συμβατικό χρήμα και τα μειονεκτήματά του. Αφορά στους ανθρώπους που θέλουν να ανεξαρτητοποιηθούν από το χρήμα, δημιουργώντας έτσι ένα ανεξάρτητο σύστημα ανταλλαγής υπηρεσιών, γνώσεων, αγαθών κ.ά. Το LETS εφαρμόζεται εύκολα. Τα άτομα μιας ομάδας (π.χ. ηλεκτρολόγος, υδραυλικός, γιατρός, δικηγόρος κ.ά.) συγκεντρώνονται και δημιουργούν έναν κατάλογο με τις δεξιότητες, τις υπηρεσίες και τα αγαθά που μπορούν να προσφέρουν, καθώς και αιτήματα για οτιδήποτε θέλουν να αγοράσουν, να δοκιμάσουν ή να δανειστούν. Ότι βρίσκεται στον κατάλογο μπορεί να ανταλλαχθεί μέσω ενός συστήματος που καταχωρεί λογαριασμούς σε τοπικό επίπεδο. Χρησιμοποιώντας κάποιος το LETS είναι σαν να χρησιμοποιεί έναν τραπεζικό λογαριασμό με τη διαφορά ότι δεν κατατίθενται πραγματικά χρήματα. Το σύστημα απλά καταγράφει πληροφορίες, όπως μια τραπεζική επιταγή ή μια πιστωτική κάρτα, καταχωρώντας τη συναλλαγή που έχει πραγματοποιηθεί. Σύστημα LETS έχει λειτουργήσει επιτυχώς σε πολλές χώρες της Ευρώπης, όπως Γερμανία και Αγγλία. (<http://letslinkuk.org/>)

Το «αλληλέγγυο κολοκύθι»

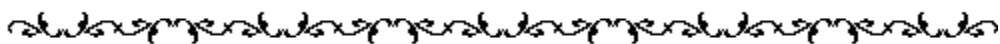
Είναι μια ένωση για τη διατήρηση της γεωργίας στο Παρίσι και περιλαμβάνει ως μέλη 100 νοικοκυριά. Τα νοικοκυριά αυτά συμβάλλοντας για ένα χρόνο με ένα αγρότη βιοκαλλιεργητή, ο οποίος παραδίδει κάθε βδομάδα στα νοικοκυριά αυτά εποχικά λαχανικά. Οι οικογένειες δεσμεύονται να αγοράζουν την παραγωγή. Έτσι κερδισμένοι βγαίνουν και ο μικρός παραγωγός γιατί έχει σταθερό εισόδημα, αλλά και οι οικογένειες που αγοράζουν υγιεινά προϊόντα φθηνότερα χωρίς μεσάζοντες. Τέτοιες ενώσεις υπάρχουν πολλές στη

Γαλλία, στη Βρετανία, στην Ιαπωνία, στην Αυστραλία κ.α. Στις ΗΠΑ περισσότερες από 12.500 μικρές αμερικάνικες φάρμες, που βρίσκονται κοντά σε αστικές περιοχές, διοχέτευσαν φέτος τη σοδειά τους στις τοπικές κοινωνίες μέσω του CSA (τοπική κοινότητα καλλιέργειας της γης).

Κοινωνικές τράπεζες

Οι λεγόμενες κοινωνικές ή ηθικές τράπεζες είναι τράπεζες που ενδιαφέρονται για την προέλευση του χρήματος των επενδυτών και των πελατών, που επενδύουν με όρους κοινωνικής ευθύνης, δεν έχουν στόχο την κερδοσκοπία αλλά την κοινωνική υπηρεσία. Τέτοιες είναι η Charity Bank, η GLS, η Triodos, η τράπεζα των φτωχών στην Ινδία που ίδρυσε ο νομπελίστας Γιουννούς κ.ά.

Πολλές ακόμη προσπάθειες υπάρχουν που εντάσσονται στην κοινωνική οικονομία άλλες πετυχημένες, άλλες όχι. Βέβαιο είναι ότι η κοινωνική οικονομία δρα, λειτουργεί και επιχειρεί στο πλαίσιο του υπάρχοντος οικονομικού συστήματος της αγοράς, γι' αυτό και κατηγορείται από ένα τμήμα της αριστεράς, κυρίως της κομμουνιστικής, ως «εναλλακτικός καπιταλισμός» ή ως «σωσίβιο του συστήματος». Είναι επίσης βέβαιο ότι δεν μπορεί από μόνη της να προκαλέσει τις κοινωνικοπολιτικές αλλαγές που είναι απαραίτητες για ένα καλύτερο κόσμο. Οι αρχές όμως της συλλογικότητας, της ισότητας, της αλληλεγγύης και της αμοιβαιότητας, πάνω στις οποίες στηρίζεται, μπορούν να αποτελέσουν τη μαγιά για τη δημιουργία οικονομικών σχημάτων πέρα από τον καπιταλισμό και την οικονομία της αγοράς. Ιδιαίτερα σε συνθήκες κρίσης σαν την τωρινή, οι προτάσεις για κοινωνική οικονομία μπορούν να αποτελέσουν μια κάποια λύση, δίνοντας μια ανάσα στα χαμηλά στρώματα, όπως επίσης και να απελευθερώσουν δημιουργικές δυνάμεις στην προσπάθεια για μια κοινωνία με κέντρο τον άνθρωπο και όχι το χρήμα.

η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ της ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ω ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Χρόνια τώρα ένα φάντασμα πλανιέται πάνω από την εκπαίδευση...
Η αξιολόγηση...
... μια λέξη που σπέρνει ρίγη φόβου .
Θα σας αξιολογήσουμε!!! μας φωνάζουν κουνώντας αυστηρά το χέρι οι κάθε φορά Υπουργοί Παιδείας και ψηφίζουν κι έναν νόμο...
Θα μας αξιολογήσουν!!! ανακράζουμε κι εμείς και λουφάζουμε τρομαγμένοι πίσω από τις στοίβες των γραπτών των μαθητών μας.

Χρόνια τώρα περισπούδαστοι
ινστρουχτορες αναλύουν τα δεινά που
περιμένουν τον Έλληνα εκπαιδευτικό, αλλά
πολύ περισσότερο την ίδια την εκπαίδευση
αν έρθει η επάρατος αξιολόγηση.

Μιλάνε για τα «κακά» σχολεία που θα
κλείσουν, το κάνουν λέει και στη γηραιά
Αλβιόνα, για τις δασκάλες που θα
υποταχτούν στις ανοίκειες ορέξεις
διεστραμμένων αξιολογητών, την
παιδαγωγική μας ελευθερία και ησυχία
που θα χάσουμε...

Κι εμείς, όλο και λουφάζουμε πίσω
από τις στοίβες των γραπτών των
μαθητών μας... κουνώντας το κεφάλι..

Χρόνια τώρα είχαμε **μια γραμμή άμυνας**.

Είμαστε υπέρ της αξιολόγησης αλλά της «καλής», μέσα από τα **συλλογικά όργανα**, το σύλλογο διδασκόντων.
Μιας αξιολόγησης που θα αποτιμούσε όχι μόνο τις «ικανότητες» του εκπαιδευτικού αλλά **το σύνολο του εκπαιδευτικού έργου**. Τις ευθύνες όλων... Που θα βελτιώνει τη δουλειά μας και δεν θα «τιμωρούσε» με κακούς βαθμούς τους αμελείς...

Και φωνάζαμε σε κάθε κατεύθυνση:

- Έχουμε «θέσεις» κύριοι!!!

Θέσεις γραμμένες σ' ένα βιβλιαράκι με πορτοκαλί γράμματα ξεχασμένο στα πίσω ράφια των γραφείων των
Συλλόγων με τίτλο **«Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου»**

...μέχρι που κάποια στιγμή, μας πέταξαν το μπαλάκι πίσω...

...κι έφτασε ένα πρωί, ένα ιμειλ που καλούσε συμβούλους, δασκάλους και διευθυντές να συζητήσουν για την
εφαρμογή της «αυτοαξιολόγησης».

Δεν ξέρω ποιος από το Υπουργείο Παιδείας ξέθαψε το βιβλιαράκι της ΔΟΕ για την αξιολόγηση του
εκπαιδευτικού έργου, πρόσθεσε και κάμποσα επιστημονικά μπλα μπλα παραπάνω και το έστειλε στα σχολεία για
πιλοτική υλοποίηση, αλλά θα πρέπει να έχει και μεγάλη αίσθηση χιούμορ.

Διαβάζοντας δε τις «αντιδράσεις» και τους «λεονταρισμούς» μέσα σε ανακοινώσεις, πρακτικά συλλόγων
διδασκόντων και καλέσματα παρατάξεων είναι να κλαίς και γελάς μαζί...

Ο σουρεαλισμός σε όλο του το μεγαλείο... τύφλα να 'χει ο Νταλί .

Και καλά, πολλοί Σχολικοί Σύμβουλοι, Προϊστάμενοι και Διευθυντές δε θέλουν συλλογικές διαδικασίες
αξιολόγησης γιατί και δουλειά παραπάνω θα κάνουν και θα αναδειχτούν οι δικές τους ευθύνες.

Εμείς; Γιατί όχι;

«Δεν είναι ακριβώς έτσι.» λέει ο Γρηγόρης. «Δεν είναι καλό το κλίμα για τέτοια τώρα που μας κόβουν τους
μισθούς».

Δεν ξέρω πότε θα γίνει «καλό» το κλίμα, αλλά αποτελεί το λιγότερο αφέλεια σε μια πολιτική ηγεσία που πολλές
φορές έχει αποδείξει την ανικανότητά της και την απροθυμία της ν' αλλάξει επ' ωφελεία των μαθητών την
εκπαίδευση να της προσφέρει στο πιάτο το καλύτερο άλλοθι για την επιβολή ενός αυταρχικού μονοπρόσωπου
πλασίου αξιολόγησης λέγοντας ουσιαστικά «εγώ δεν θέλω –εγώ δεν μπορώ» να δοκιμάσω έστω πιλοτικά αυτά
που προτείνω...

- Φταίει το ζαθό το ριζικό μας!
- Φταίει ο Θεός που μας μισεί!
- Φταίει το κεφάλι το κακό μας!
- Φταίει πρώτ' απ' όλα το κρασί!
«Ποιος φταίει; ποιος φταίει;» κανένα στόμα
δεν τόβρε και δεν τότε ακόμα.

Διαβάζω το τελευταίο διάστημα διάφορα βιβλία για την ιστορία της ελληνικής εκπαίδευσης. Ένα απ' αυτά είναι και το «Από το κοντύλι στον υπολογιστή» που επιμελήθηκε – έγραψε ένας απ' τους τελευταίους εν ζωή μεγάλους δασκάλους παιδαγωγούς ο Αλέξης Δημαράς μαζί με τη Βάσω Βασιλείου Παπαγεωργίου.

Έχει ενδιαφέρον να διαπιστώνεις πως ενώ όλα αλλάζουνε στο βάθος, όλα τα ίδια μένουν.

Τα ίδια προβλήματα διαχρονικά ταλανίζουν το εκπαιδευτικό μας σύστημα.

Και να διαπιστώνεις ότι πολλές απ' τις «προτάσεις» του σήμερα είναι πολύ πίσω από τις απαρχές του προηγούμενου αιώνα.... Έχει ενδιαφέρον...

Γι' αυτό και σημειώνω εδώ τρία κείμενα (κράτησα και την ορθογραφία τους) από το εν λόγω βιβλίο...

☞ Το πρώτο είναι από την αιτιολογική έκθεση ενός νομοσχεδίου για την Παιδεία του 1899 που κατατέθηκε αλλά ποτέ δεν ψηφίστηκε μιας και οι αντιδράσεις οδήγησαν σε παραίτηση τον τότε Υπουργό Παιδείας Α. Ευταξία.

ΕΠΙΠΟΛΑΙΟΤΗΣ ΚΑΙ ΗΜΙΜΑΘΕΙΑ

Το εν ισχύ εκπαιδευτικόν ήμῶν σύστημα είναι ελλιπές και πλημμελές εν πολλοίς. Περιορίζεται αυτό εις την μετάδοσιν ξηρῶν τινῶν γνώσεων και τούτων ατελών, ούτως ὥστε να υποθάλπηται υπ' αυτό η επιπολαιότης καὶ ημιμάθεια. [...]

Εν [...] Ἑλλάδι, ὑπὸ το κρατοῦν μονομερές εκπαιδευτικόν ημῶν σύστημα, ἔχομεν να ἐπιδείξωμεν ὑπέρμετρον παραγωγὴν ἐπιστημόνων, ὡς ἐπὶ το πολὺ ημιμαθῶν, πρὸς δε υποψηφίων, συνωστιζομένων περὶ την κάλυψιν των δημοσίων θέσεων, χωρὶς καν πρὸς τούτο να ὦσιν αυτοὶ ἐπαρκῶς παρεσκευασμένοι.

Ἐχομεν ἤδη προ ημῶν ἀφόρητον ὄντως κατάστασιν, καθ' ἣν ἀπειράριθμοι νέοι, κατατρίψαντες τα ἀκμαϊότατα του βίου των ἔτη εις την νυν ἐγκύκλιον καὶ ἐπιστημονικὴν παιδευσιν, μένουσιν ἀχρηστοὶ εις πᾶν πρακτικώτερον στάδιον, ἀποβαίνοντες ούτως ἄχθος εις τας οικογενεῖας των, εις την κοινωνίαν και την πολιτείαν.

☞ το δεύτερο είναι ένα κείμενο για τις εξετάσεις που υπογράφει ο Εμμ. Ν. Παπασηφάκης το 1911:

ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΤΩΣ ΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Εάν η Πολιτεία πιστεύη ότι πάντες οι λειτουργοί της Παιδείας είναι ικανοί και επομένως διδάσκουν καλώς, περιτεύουσιν αι ἐξετάσεις διότι γνώσις και δεξιότης καλῶς διδαχθεῖσα μένει διαρκής και εν τοιαύτῃ περιπτώσει ματαιοπονοῦμεν εις βάρος του παιδικῦ ἐγκεφάλου. Εάν δ' ἔχη την υπόνοιαν ότι οι διδάσκαλοι είναι ἀνεπαρκῶς παρεσκευασμένοι εις το ἔργον των και διατάττει εξετάσεις, ἵνα βεβαιωθῇ πόσας γνώσεις ἀπεκόμισαν οι μαθηταὶ αὐτόχρονα ἐγκληματεῖ. Ἄλλως τε τίνι τρόπῳ θὰ γνωρίσῃ την ἀξίαν μαθητοῦ τίνος, όταν ἀναθέτῃ την ἐξέτασιν και προαγωγὴν αὐτοῦ εις αὐτόν τούτον τον κακῶς διδάσκοντα; [...]

Εν πάσῃ περιπτώσει, αφοῦ ούτως ἢ ἄλλως γίνονται, όταν ὁ μαθητὴς γνωρίζῃ ότι δια να διέλθῃ τας διαφόρους τάξεις του σχολείου πρέπει να προάγῃται οφείλει να δίδῃ καλὰς εξετάσεις, προσέχει διὰ τας εξετάσεις, μελετᾷ διὰ τας εξετάσεις, φοιτᾷ εις το σχολεῖον δια να δώσῃ καλὰς εξετάσεις, πιστεύει τέλος ότι σκοπὸς του σχολείου είναι να καθιστῇ τους μαθητὰς ικανοὺς δια να δίδωσιν ἐξετάσεις. Μετ' ἀγωνίας ἀλλὰ και συγκινήσεως προσδοκᾷ την ἡμέραν της κρίσεως. Τας προ των εξετάσεων διακοπὰς διέρχεται σκυμμένος εις το βιβλίον, ἀφίνει κατὰ μέρος πᾶσαν ἄλλην τῇ παιδικῇ του φύσει ἀρμόζουσαν ἀσχολίαν και μελετᾷ ἀδιακόπως [...].

Ούτε ἀναγκαῖον κακόν, οὔτε θεσμὸς συνδεόμενος πρὸς την ὑπόστασιν αὐτὴν της Παιδείας, είναι αι εξετάσεις ἀλλὰ μια των μεγαλυτέρων πληγῶν του εκπαιδευτικῦ μας συστήματος, την ὁποίαν ἐφ' ὅσον δεν θεραπεύομεν οἰκοδομοῦμεν ἐπ' ἄμμιον. Καταργηθῇ τῶσαν λοιπὸν αι ἐξετάσεις αι τοιαῦτα και τῶσαῦτα κακὰ ἀπεργαζόμεναι.

☞ και το τελευταίο ένα δημοσίευμα του 1922 στην εφημερίδα «Η Νεολαία» Όργανο της Ομοσπονδίας των Κομμουνιστικών Νεολαίων:

Η ΑΛΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

Το σχολείο μας είναι ένα σχολείο πού δεν έχει καμιά απολύτως ομοιότητα με τάλλα τα σχολεία. Δεν έχει τα εξωτερικά, μα δεν έχει ούτε τα εσωτερικά γνωρίσματα του επίσημου σχολείου. [...]

Σ' όλα τα σχολεία αρχίζουν έτσι: «Να σέβεσαι το δάσκαλό σου!» Στα δικό μας αρχίζουν αντίθετα: «Να σέβεσαι το μαθητή σου!»

Η επίσημη παιδεία, αυτή με τούς υπουργούς, τις παράτες, την επίδειξη, τις εξετάσεις στηρίζεται στην περιφρόνηση του μαθητή, στο σκλάβωμα του μυαλού του και στην αδιαφορία για τα αισθήματά του! Το δικό μας το σχολείο έχει έναν ανώτερο σκοπό. Έχει σκοπό να βοηθήση τις νέες και τους νέους που θα το παρακολουθήσουν να γείνουν άνθρωποι. Να μάθουν να βλέπουν με τα δικά τους μάτια, νάκουνε με τα δικά τους αυτιά, να σκέφτονται με το δικό τους κεφάλι, να αισθάνονται με τη δική τους καρδιά και όχι μονάχα να παπαγαλίζουν ξένες σκέψεις και αισθήματα.

Ο παπαγαλισμός δεν είναι σκέψη, ούτε αίσθημα, όπως ο παπαγάλος δεν είναι άνθρωπος.

...και τα λεγόμενα του Αλέξ Δημαρά σε μια συνέντευξή του:

- Ήταν μια από τις πιο λαμπερές στιγμές στην ιστορία της ελληνικής Εκπαίδευσης. Η περίοδος 1925-1932 κατά την οποία έγιναν βήματα, πολλά από τα οποία σήμερα εξακολουθούν να είναι αιτήματα. Τότε δόθηκε το δικαίωμα στους εκπαιδευτικούς να διαλέγουν εκείνοι τα διδακτικά βιβλία. Τότε καθιερώθηκαν προαιρετικά μαθήματα στη Μέση Εκπαίδευση. Τότε ενισχύθηκε η καλλιέργεια της Τέχνης στο σχολείο κ.ο.κ. Υπήρξαν κι άλλες τέτοιες στιγμές- με τον Δελμούζο στον Βόλο το 1908, με τον Κουντουρά στη Θεσσαλονίκη το 1928, με τις λύσεις που δόθηκαν στο πρώτο Παιδαγωγικό Συνέδριο στην Αθήνα το 1904...

- Πώς εξηγούνται όλα αυτά; Ήταν μήπως οι εκπαιδευτικοί πιο προχωρημένοι;

- Όχι! Ήταν η κοινωνία λιγότερο αγκυλωμένη...

... γιατί μια κοινωνία αγκυλωμένη σε στερεότυπα και δήθεν κεκτημένα δύσκολα πάει μπροστά... Αλλά τώρα είναι η ευκαιρία... Όταν όλα μπαίνουν πάλι στο τραπέζι...

«... Να γκρεμίσουμε όλο το οικοδόμημα και να πάμε παρακάτω.

Να μη φοβηθούμε!

Στην ανθρώπινη ιστορία, οι κοινωνίες πήγαν μπροστά πάντα μέσα από τη **διαίσθηση** και τη **φαντασία**. [...] Επομένως, χρειάζεται διαίσθηση, φαντασία και όχι φόβος.

Δείτε τι έχει συμβεί και στην παγκόσμια ιστορία.

Πρέπει να υπάρχει κάποιος άγραφος νόμος που λέει ότι «πολύ μεγάλα πράγματα συμβαίνουν στη **δημιουργικότητα** των ανθρώπων στις εποχές εκείνες, όπου παράλληλα έχουμε και **μεγάλες κοινωνικές αναταράξεις**». Αυτό συμβαίνει από την αρχαιότητα ως σήμερα...»

